

Членство у СОТ запобігне проблемі ізоляції торговельної діяльності від країн Заходу та Центральної Європи, Сходу та країн Балтії. Це дасть змогу українським бізнесовим структурам розширити свою діяльність за межі України, що, у свою чергу, підвищить рівень рентабельності національних підприємств.

Рада Підприємців України (РПУ) акцентує увагу на таких перевагах як:

- розширення експортного потенціалу;
- забезпечення дієвих механізмів правового захисту інвестицій та інновацій;
- прискорення реструктуризації та модернізації національного виробництва;
- перспективи розвитку ринку послуг.

Поряд з такими перевагами, РПУ вказує на серйозні проблеми, які чекатимуть вітчизняні підприємства:

- використання України розвинутими країнами як ринку збуту своєї продукції, внаслідок чого імпорт затьмарить вітчизняну продукцію;
- занепад конкурентоспроможних галузей;
- дискримінація національних виробників [7].

Дискримінація вже проявляється в недосконалій процедурі антидемпінгових розслідувань через відсутність чітко визначених критеріїв, а також у тому, що розвинуті країни можуть використати правила СОТ на свою користь, знехтувавши при цьому інтересами новачків.

Використовуючи світовий досвід (Молдови, Польщі, Грузії), можна зазначити, що недосконала готовність національних підприємств в умовах відкритого економічного середовища спричинить деформацію внутрішнього споживчого ринку, і це факт.

Література

1. Циганкова Т.М. Глобальна торгова система: СОТ – Монографія. Київ – 2003.- С.13-40, 554-610.
2. Галицькі контракти № 13, березень 2003
3. Яценюк: за умови вступу України в СОТ приріст ВВП складе 1,9 % – Кореспондент – Українська мережа новин – www.korespondent.net
4. Мельник Л. Можливості для Українських підприємств після вступу в СОТ – www.universum.org.ua
5. Станіслав Власенко WTO – СОТОЗНАВСТВО №36 28/09/05 – www.fpu.org.ua
6. Світовий банк не впевнений, що Україна вступить до СОТ в 2005 році – www.foreignpolicy.org.ua/headlines/globalization/wto
7. Рада підприємців України – www.business-rada.knm.org.ua
8. www.visnuk.org.ua
9. www.zn.kiev.org.ua
10. www.ukraineinfo.org.ua

УДК 504.062.2+504.03

*Н.Л. Магура, канд. пед. наук – БАТІ;
Б.О. Магура – НЛТУ України*

ДЕЯКІ ПІДХОДИ ДО РОЗВ'ЯЗАННЯ ЕКОЛОГІЧНИХ ПРОДОВОЛЬЧИХ ПРОБЛЕМ

Розглядаються деякі підходи до вирішення глобальних екологічних проблем, зокрема продовольчої. Одним із важливих шляхів виходу з екологічної кризи є подолання духовної кризи людства.

Some approaches to the decision of ecological food problems

In the article some approaches to the decision of global ecological problems are considered, in particular food problem. One of important ways of exit from an ecological crisis is overcoming of spiritual crisis of humanity.

Загроза глобальної екологічної кризи, що насувається, вимагає пошуку шляхів її попередження та подолання.

У науковій та художній літературі зафіксовано чимало різноманітних поглядів на шляхи та способи розв'язання глобальних проблем, пов'язаних з надмірною експлуатацією природних ресурсів, швидким зростанням чисельності населення, техногенним забрудненням довкілля, тощо. Багато з них – стосується окремих сфер народногосподарської діяльності.

Серед найважливіших екологічних проблем, які потребують негайного вирішення, є продовольча проблема, що зумовлена невідповідністю між кількісним ростом населення планети та можливостями забезпечення його продуктами харчування.

Одним із найперспективніших способів розв'язання цієї проблеми ряд науковців вважають перехід до автотрофності людства.

Так, ще у 1925 році, усвідомлюючи складність проблеми забезпечення людей продуктами харчування, В.І. Вернадський у праці "Автотрофність людства" писав, що вихід з цієї складної продовольчої ситуації можливий через "зміни форми живлення і джерел енергії, доступної для людини", розглядав "безпосередній синтез поживи" шляхом прямого використання сонячної енергії так, як це роблять зелені рослини.

Ідею автотрофності людства, запропоновану В.І. Вернадським, дуже високо оцінив відомий вчений В.П. Казначеев (1989). Він зараховує її до категорії найфундаментальніших і прирівнює до ідеї розщеплення ядра та завоювання космосу.

Ряд науковців (Урсул, Школенко, Севастьянов) розв'язання проблеми забезпечення людства продуктами харчування вбачають у завоюванні та освоєнні космосу. При цьому, на їхню думку, пристанищем життя у космосі можуть бути планети та штучні споруди.

Враховуючи те, що біосфера є обмеженою у просторі та в ній нема ресурсів для забезпечення необмеженої кількості людей, М.Ф. Реймерс (1994) вважає, що "безболісна і виграшна для людства його депопуляція", а також глобальний контроль за ростом населення, демографічне планування й управління людською популяцією на планеті з урахуванням конкретної екологічної ситуації, нових технологій забезпечення біологічних і соціальних потреб людини та нових можливостей розширення її життєвого досвіду. Тобто, на його думку, має запанувати екологічна політика.

Розв'язання продовольчої проблеми та суперечностей у системі "людина-природа" С.Н. Смирнов (1980) пропонує вирішувати шляхом переходу від впливу на природу до керування взаємодією з нею. М. Мойсєєв, А. Печчеї порятунком вбачають в "удосконаленні самих людей і розвитку самосвідомості всього роду людського", реалізації моральних та екологічних імперативів.

Все більше інтелектуалів (діячів науки, культури, політики, літератури, мистецтва, релігії) схилиються до думки, що необхідною умовою подолання екологічних криз є насамперед подолання духовної кризи у сучасній цивілізації, опертій на внутрішній порожнечі людини, раціоналізмі, прагматизмі та недостатчі вищої духовної мети (Папа Іоан-Павло II, А. Сахаров, А. Гор, Є. Свєрстюк, В. Крисаченко, М. Голубець та ін.). На їхню думку, раціонально-прагматичне освоєння світу має змінитись на духовне, гуманістично-етичне.

Така трансформація підходів до розв'язання екологічних проблем у системі "людина-природа" чітко простежується в міжнародному співробітництві. Так, у зв'язку зі значним зростанням чисельності населення і нестачею продуктів харчування, ще у 1964 р. у Парижі схвалено Міжнародну Біологічну Програму (МБП), основним завданням якої було вивчення в масштабі цілої планети біотичної продуктивності рослинних і тваринних наземних, прісноводних і морських, природних і створених людиною угруповань з метою встановлення основних закономірностей розподілу та відтворення органічної речовини як особливого виду ресурсу, а також визначались найраціональніші способи використання цього ресурсу для потреб людини і методів одержання максимальної продуктивності на одиниці площі. Над програмою працювали переважно вчені-біологи протягом 8 років.

Внаслідок проведених досліджень зібрано величезний фактичний матеріал, але, на жаль, недостатньо було проведено системний аналіз екологічних, соціально-економічних, демографічних, культурних процесів та враховано їхню взаємозалежність і взаємозумовленість. Враховуючи це, ЮНЕСКО проголосило виконання нової програми під назвою "Людина і біосфера" (МАН). Її особливості полягали в тому, що дослідженнями охоплювались не лише біотичні системи, але й взаємовідношення між екологічними й соціальними процесами, враховувався їхній вплив на здоров'я людини та стан людської популяції. Після багаторічних досліджень з реалізації програми у 1987 р. опубліковано фундаментальний звіт "Наше спільне майбутнє", де, серед інших важливих екологічних проблем, розглянуто питання народонаселення і людських ресурсів, сталого забезпечення продовольством, охорони біологічних видів та екосистем.

Конференція ООН з питань довкілля і розвитку 1992 р. в Ріо-де-Жанейро засвідчила, що довкілля і соціально-економічний розвиток неприпустимо розглядати ізольовано. Ідея єдності людини і природи широко висвітлюється і в художній літературі. Зокрема, заслуговує уваги творчість В. Мегре, який фактично пропагує нову ідеологію у стосунках з природою, пропонуючи розв'язувати продовольчу проблему через родові однокотарні маєтки.

Багаторічна міжнародна співпраця з питань глобальних змін довкілля, аналізів наслідків демографічного вибуху, подолання голоду й бідності засвідчила потребу консолідації зусиль державних органів, громадських організацій, всесвітнього людства для спільного порятунку від можливих екологічних і соціально-екологічних криз і катаклізмів.

Таким чином, як вважає академік М.А. Голубець (1997), остання третина ХХ століття стала періодом активного пошуку способів розумного зба-

лансовування біотичних і соціальних процесів, темпів нагромадження біотичних ресурсів в умовах надзвичайно швидкого зростання чисельності людей, технічної оснащеності людства й деградації природного середовища, існування як природних біоценотичних комплексів, так і самої людини.

Отже, на сучасному етапі планетного розвитку не тільки здобутки науки, а й інтеграція інтелекту, технічних та економічних засобів, використання досвіду попередніх поколінь, духовних надбань, прогностичних можливостей людського розуму мають допомогти людству подолати глобальну екологічну кризу.

Література

1. Голубець М.А. Від біосфери до соціосфери. – Львів: Поллі, 1997. – 254 с.
2. Реймерс Н.Ф. Экология. Теории, законы, правила, принципы и гипотезы. – М.: Россия молодая, 1994. – 367 с.
3. Мегре В.Н. I-VII книги. Серия "Звениящие кедры России". – М.-СПб, 2003.
4. Казначеев В.П. Учение В.И. Вернадского о биосфере и ноосфере. – Новосибирск: Наука, 1993. – 248 с.
5. Крисаченко В.С. Стратегія стійкого розвитку (засади історико-еволюційного синтезу)// Методологія екологічного синтезу (єдність людино- та природоохоронних аспектів). – К.: Наук. думка, 1995. – С. 54-110.

УДК 657.471:658.012.12+622.063.8

Н.Р. Массик – Львівська КА

МОДЕЛЮВАННЯ ТА АНАЛІЗ ОПЕРАТИВНИХ ТА СТРАТЕГІЧНИХ РІШЕНЬ У СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВ З ТРАНСПОРТУВАННЯ НАФТИ Й ГАЗУ

Подано етапи побудови моделей оперативних та стратегічних рішень, розглянуто значення оперативної інформації у системі управління підприємств з транспортування нафти й газу.

N.R. Massyk – Commercial Academy of Lviv

Design and analysis of operative and strategic decisions in the control system of enterprises from transporting of oil and gas

The stages of construction of models of operative and strategic decisions are given, considered the value of operative information in the control system of enterprises from transporting of oil and gas.

Моделювання – один з важливих напрямків раціональної організації пізнання об'єктів, контролю за їх станом і поведінкою, що полягає у побудові моделей. У бухгалтерському обліку моделювання використовується для відтворення фактів господарської діяльності, розроблення та удосконалення методології, спрямованої на отримання та обробку даних про об'єкти обліку, встановлення взаємозв'язків між окремими рівнями бухгалтерського обліку та рівнями управління, а також для прийняття управлінських рішень.

Сучасні умови розвитку конкурентного ринкового середовища вимагають пошуку шляхів підвищення ефективності управління. Питанням управлінського обліку, який відповідає за інформаційне забезпечення системи управління підприємством присвячена значна кількість робіт зарубіжних спеці-